

16.9.2024

Lapin liitto/ Lausuntopyyntö 19.8.2024/ 320/00.01.05.31/2022

LAPIN AURINKO- JA TUULIVOIMASELVITYS 2023-2024

Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on rakentaa fossiilivapaasta puhtaasta teollisuudesta kasvua kansantalouteen ja teollisia investointeja uusiutuvaan energiaan ja vetytalouteen. Puhdas, fossiilivapaa energia mahdollistaa investointien lisäksi uusien työpaikkojen synnyn, huoltovarmuuden kasvun ja Suomen ilmasto- ja energiatavoitteiden toteutumisen.

Meri-Lapin kunnat haluavat olla tässä elinvoimaa ja uutta elinkeinotoimintaa kasvattavassa kehityksessä mukana. Meri-Lapin kuudesta kunnasta neljässä on sekä käynnissä olevia tuulipuistoja, että eri kaavoitusvaiheessa olevia hankkeita. Meri-Lappiin on suunnitteilla yli kaksikymmentä tuulipuistohanketta, jos hankkeet toteutuvat koko laajuudessaan tarkoittaa se satoja tuulivoimaloita. Lapin ensimmäinen teollisen kokoluokan aurinkovoimapuisto on rakentumassa Simoon ja useita aurinkovoimapuistoja on Meri-Lapissa eri suunnittelu- ja kaavoitusprosesseissa mukana.

Meri-Lapin kehittämiskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On keskeistä, että maakuntakaavoitus luo mahdollisuuksia uusiutuvan energian tuotannolle ja mahdollistaa energiainvestointien toteutumisen kuntiin. Jo olemassa olevat tuulivoimapuistot ovat osoittaneet, että kertaalleen kaavoitettu alue voi muuttua toimijoiden uusiessa tuulivoimaloita tekniikan kehittyessä tai puistoaluetta laajennetaan lisäenergian tarpeeseen. On tärkeää, että selvitys ei rajaa pois, vaan luo mahdollisuuksia tuulivoimapuistoille ja niiden kehittämiselle.

Meri-Lapin kunnat esittävät, että selvityksessä tulee huomioida paremmin jo käytössä olevat tuulivoimala-alueet, joissa voimalaitosten koko, määrä ja aluerajaukset voivat tuulivoimala-alueen toiminnassa olon aikana muuttua. Nykyisten alueiden osalta niitä ei voi ympäröidä "ei-alue", jossa tuulivoimapotentialia selvityksen mukaan ei ole ja jota pahimmassa tapauksessa tulkitaan alueeksi, jonne tuulivoimaa ei tule jatkossa kaavoittaa. Samoin potentiaaliset aurinkovoimala-alueet laajennuksineen voivat sijoittua tässä selvityksessä "ei-alueeksi" merkitylle alueelle.

Meri-Lapin kunnat esittävät, että selvityksestä tulee poistaa sinne merkityt "ei-alueet" ja niiden tilalla on "kyllä-alueet, tietyin rajauksin". Perusteluna tälle muutokselle ovat seuraavat näkökohdat:

Selvityksen sisältämät rajaukset (tuulivoimalan korkeus 300 metriä, tuulipuiston koko vähintään 10 myllyä) poissulkevat tarkastelusta alueita, jotka voivat olla

tuulivoimakehittäjän näkökulmasta kiinnostavia investointikohteita. Kokemukseen pohjautuen, tuulivoimapuistossa olevien tuulivoimaloiden määrä ja koko ovat nyt valittuja rajauksia vähäisempi ja matalampi.

Aurinkovoimapotentiaali selvityksessä on määritetty alueille, joissa turvesuon käyttö on regulaation vuoksi muuttumassa ja alueita, jotka ovat soveltuvuusmallin (taulukko 4, s. 14) mukaan potentiaalisia aurinkovoiman kehittämiseen. Näiden nyt selvityksessä näkyvien potentiaalisten aurinkovoimala-alueiden lisäksi löytyy potentiaalisia alueita nyt "ei-alueeksi" kuvatulta alueelta.

Matkailualueiden rajausten osalta ei ole käyty yhteistä maakunnallista keskustelua, johon tässä selvityksessä olevat matkailualueiden tuulivoima- tai aurinkovoimapuiston rajaukset perustuvat. Matkailualue-määritelmä ei voi tässä muodossa rajata alueita "ei-alueiksi" eikä näin ollen esimerkiksi maakuntakaavassa ohjata, minne kunta voi muuta elinkeinotoimintaa, kuten energiatuotantoa tai energian jatkojalostusta, kaavoittaa.

Jos "ei-alueet" päädytään pitämään selvityksessä, tulee viestinnässä olla erityisen varovainen. Selvityksessä olevat "ei-alueet" tulee nähdä potentiaalisina "kyllä-alueina", eikä selvitys voi tässä muodossa toimia maakunta- tai vaihemaakuntakaavaa ohjaavana asiakirjana. Selvityksen sisältämien rajausten vuoksi tulee viestinnässä korostaa, että "ei-alueita" ei tule tulkita siten, että näille "ei-alueille" ei voi rakentaa tuulivoimaa tai aurinkovoimaa.

Muutamia erillishuomioita lausunnosta:

Tiivistelmässä on laajasti kuvattu tuulivoimaselvitysosio, mutta hyvin vaatimattomasti nostettu esille aurinkovoimaloiden osio, mm. vaikuttavuusarvioinnin tulokset. Tiivistelmästä ja vaikutusten arvioinnissa maisemaan puuttuvat tekstiosion merituulivoiman vaikutukset maisemaan (rannikkoalue ja Perämeren kansallispuisto mainitaan kuitenkin listoissa). Meri-Lapista puuttuu matkailualuemerkintä sivulla 20 ja matkailualueosiossa ei ole mainittuna Meri-Lapin matkailualueita, vaikka Suomen yksi tunnetuimmista matkailutuotteista globaaleilla matkailumarkkinoilla on Meri-Lapissa (Jäänmurtaja Sampo). Muutamia kirjoitusvirheitä on myös syytä korjata, kuten s. 25 Koroiskylä sijaitsee Kemin sijaan Keminmaassa ja s. 44 Yli-Tornion kirjoitetaan Ylitornion.

Meri-Lapin kehittämiskeskus on Kemin, Tornion ja Haaparannan kaupunkien sekä Keminmaan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien vapaaehtoinen yhteistyöelin. Meri-Lapin kehittämiskeskuksen toiminta-ajatuksena on tukea ja edistää Meri-Lappi-Haaparanta alueen markkinointia ja edunvalvontaa, elinkeinojen kehittämistä, kansainvälistymistä sekä palvelutoimintaa kuntien vapaaehtoisella yhteistyöllä.

MERI-LAPIN KEHITTÄMISKESKUS

Sari Moisanen
seutupäällikkö